

ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ

2018/19 ÜLKESEL BUĞDAY GELİŞİMİ ve REKOLTE TAHMİNİ RAPORU

(25.06.2019)

Türkiye Geneli Bitki Gelişimi

Türkiye’de 2018-2019 Ekim sezonunda buğday ekim alanlarının geçen yılki düzeyden % 3 dolayında bir azalma olduğu tahmin edilmektedir. Bu azalmanın 2018 yılındaki fiyat düşüklüğü nedeniyle makarnalık buğday ekim alanlarında daha yüksek olacağı ve % 10’lar seviyesine ulaşabileceği tahmin edilmektedir. Buğday ekim alanlarındaki azalma eğiliminin nedeni 2017 ve 2018 yılları hasat sezonunda fiyatların düşük seyretmesi ve özellikle sulu tarım alanlarında alternatif ürünlerin (pamuk, patates, mısır, ayçiçeği, kanola vb.) karlılığının çok daha yüksek gerçekleşmesinden kaynaklanmaktadır.

Türkiye geneli 1 Ekim 2018 – 24 Haziran 2019 dönemini kapsayan hububat yılı yağış ortalaması 615.1 mm olarak kaydedilmiş olup, normali 517.9 mm ve geçen dönem yağış ortalaması ise 514.2 mm olarak gerçekleşmiştir. Böylelikle yağışlar, normallerin % 18.8, geçen yıl yağışlarının % 19.6 üzerinde olmuştur. 2018-2019 Hububat yılı yağışları Mersin ve Şırnak’ın doğu kesimlerinde %100’den fazla artış göstermiştir. Geride kalan 6 aylık dönemde Mersin, Adana, Karaman, Kahramanmaraş, Gaziantep, Adıyaman, Şırnak son 38 yılın en yağışlı hububat sezonunu geçirmiştir. Karadeniz Bölgesi dışında tüm bölgelerimiz 1 Ekim 2018 -24 Haziran 2019 aralığında uzun yıllar ortalamasının üzerinde yağış almıştır.

Bölgeler bazında değerlendirildiğinde Marmara ve Karadeniz dışında tüm bölgelerde 1 Ekim 2018 – 24 Haziran 2019 tarihleri arasında kümülatif yağışlar geçen yılın aynı dönemden yüksek olmuştur. Marmara Bölgesi’nde 1 Ekim 2018 -24 Haziran 2019 tarihleri arasında düşen yağış miktarı geçen yıla göre % 7.4’lük bir azalma göstermesine rağmen, uzun yıllar yağış ortalaması seviyesinde gerçekleşmiştir. Bu durum Marmara Bölgesi’nde şu an için sıkıntılı bir durum olmadığını göstermektedir. Bilakis geçen yılki yağış fazlalığı nedeni ile oluşan hastalık yoğunluğunun bu üretim yılında azalmasına neden olmuştur.

İç Anadolu Bölgesi 1 Ekim 2018 – 29 Nisan 2019 tarihleri arasında geçen yıla göre % 19.5 oranında fazla yağış almıştır. Hububat tarımının yoğun yapıldığı Konya Ovası’nda Aralık 2018 sonuna kadar geçen yıla benzer dengeli bir yağış rejimine girilmiş, çoğunlukla yağmur şeklinde düşen yağış, geçen yıl olduğu gibi yüksek toprak ve hava sıcaklığı atılan tohumların tamamına yakınının çıkmasını sağlamıştır. Geçmiş yıllarda yaşanan çıkış sorunu nedeni ile üreticilerin birim alana aşırı tohum atma alışkanlığı bu sezonda da devam etmiş, atılan tohumların olumlu koşullar nedeniyle çıkış yapınca da bu yıl bölgede yine yüksek bitki sıklıkları gözlemlenmiştir. İç Anadolu bölgesinde Mayıs ayının ilk haftasından sonra yaklaşık 30-35 günlük bir kurak peryot görülmüş son 20 yılın en kurak Mayıs ayı geçirilmiştir. Bu durum özellikle buğdayları olumsuz etkilemiştir ve beklenen verim düzeyini düşürmüştür. İç Anadolu Bölgesi’nde arpa ekim alanlarında bu yıl gözle görülür bir artış gözlenmektedir. Geçmişte kuru ekim alanlarında yaygın olan arpa ekim alanları son dönemlerde arpa fiyatlarının cazipliği, buğdaya göre üretim maliyetinin daha düşük olması nedeni ile sulu ekim alanlarına da kaymaya başlamıştır. Bu yıl Mart sonu Nisan başı ile başlayan ve 2-3 hafta süren soğuk hava dönemi nedeni ile bitki gelişimleri geçen yıla göre 2 hafta geriden gelmektedir.

Geçit Bölgelerimizde ise 2018-19 Eylül-Mart ayları yağış toplamları incelendiğinde Eskişehir, Burdur, Denizli ve Uşak'ta yağışlar uzun yıllar ortalamasının altında, Afyonkarahisar, Bilecik, Isparta, Kütahya illerinde ise uzun yıllar ortalamalarının üzerinde gerçekleşmiştir. Bölge genelinde Nisan ayı toplam yağışları uzun yıllar ortalamalarının altındadır. Yağışların gecikmesi üst gübrenin faydasını azaltmaktadır. Buna ekonomik sebepler de eklenince bir kısım üreticinin üst gübresi uygulamadığı görülmüştür ki, bu alanlar için kalite sorunu da ortaya çıkarılabilecektir. Bölgede gelişim geriliği görülen tarlalar iller bazında ekim zamanına ve yetersiz gübrelemeye bağlı olarak % 10'lar düzeyindedir.

Hububatın çıkışını en fazla etkileyen 1 Ekim -30 Kasım 2018 tarihleri aranda ülke geneli yağış durumunu gösteren haritadan da anlaşılacağı üzere ülke genelinde büyük bir çıkış sorunu yaşanmamıştır. Hububat ekimi yapılan alanların büyük kısmında bitki çıkışları oldukça sağlıklı gerçekleşmiş ve geçen yıl olduğu gibi atılan tohumlukların çoğunluğunun çimlenmesinden dolayı tarlalarda birim alandaki bitki sayısında normale göre % 10 dolayında bir fazlalık gözlenmektedir. Mart ayının sonu ve Nisan ayı ortalarında gelen soğuk hava dönemleri Türkiye genelinde bitki gelişimlerini frenlemiş, geçen yıla göre hububat alanlarındaki gelişim yaklaşık iki haftalık bir gerileme gözlenmiştir.

BÖLGELERİN ALANSAL YAĞIŞ DURUMLARI (1 Ekim 2018 - 29 Nisan 2019)					
BÖLGELER	Yağış (mm)	Normal (mm)	2018 Yılı (mm)	Normale Göre Değişim (%)	2018 Yılına Göre Değişim (%)
Türkiye Geneli	535.3	439.5	381.2	21.8 ARTMA	40.4 ARTMA
Marmara	510.5	508.0	530.6	0.5 N.CİVARI	-3.8 AZALMA
Ege	540.3	498.0	407.9	8.5 ARTMA	32.5 ARTMA
Akdeniz	800.2	575.2	535.5	39.1 ARTMA	49.4 ARTMA
İç Anadolu	294.4	288.3	246.4	2.1 N.CİVARI	19.5 ARTMA
Karadeniz	425.0	454.9	431.5	-6.6 AZALMA	-1.5 CİVARI
Doğu Anadolu	559.1	416.2	318.7	34.3 ARTMA	75.4 ARTMA
Güneydoğu Anadolu	846.8	476.7	318.8	77.6 ARTMA	>100 ARTMA

Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde Sonbahardaki fazla yağıştan dolayı geç ekimler olmuş veya bazı alanlar ekilememiştir. Bölgede bazı yöreler 1000 mm'nin üzerinde yağış almıştır. Bölgede Mart ve Nisan aylarının da yağışlı gitmesi nedeni ile yoğun bir sarı pas hastalığı epidemisi görülmüştür. Geçen yıl aşırı kuraklıktan dolayı çok düşük olan rekoltenin bu yıl da aşırı yağışlardan dolayı bazı alanlarda ekim yapılamamasından dolayı düşeceği tahmin edilmektedir. Verim sulu alanlarda biraz düşmüş, kıraç alanlarda yükselmiştir.

Çukurova Bölgesi de bu yıl çok yağışlı bir hububat yılı geçirmiş, çıkışlar çok iyi gerçekleşmiş, ilkbahar aylarının da çok yağışlı geçmesi bitki gelişimini çok olumlu etkilemiş ve bölgede geçen yılda yakın bir rekolte beklenmektedir. Fakat bölgedeki en önemli sorun, ilkbahar yağışları nedeni ile yoğun bir sarı pas hastalığı epidemisi görülmesidir. Bölge çiftçisi %70-80 ilaçlama yaparak mücadele etmiştir. Bölgede hasat Mayıs ayı ortalarında başlamıştır.

 BÖLGELERİN ALANSAL YAĞIŞ DURUMLARI (1 Ekim 2018 - 24 Haziran 2019) 					
BÖLGELER	Yağış (mm)	Normal (mm)	2018 Yılı (mm)	Normale Göre Değişim (%)	2018 Yılına Göre Değişim (%)
Türkiye Geneli	615.1	517.9	514.2	18.8 ARTMA	19.6 ARTMA
Marmara	587.6	579.7	634.8	1.4 N.CİVARI	-7.4 AZALMA
Ege	614.7	553.4	540.0	11.1 ARTMA	13.8 ARTMA
Akdeniz	858.3	634.4	649.9	35.3 ARTMA	32.1 ARTMA
İç Anadolu	386.5	366.8	373.5	5.4 ARTMA	3.5 ARTMA
Karadeniz	553.5	562.9	578.6	-1.7 N.CİVARI	-4.3 AZALMA
Doğu Anadolu	624.4	512.1	473.1	21.9 ARTMA	32.0 ARTMA
Güneydoğu Anadolu	882.3	523.7	443.4	68.5 ARTMA	99.0 ARTMA

Trakya bölgesinde buğday ekim alanlarının geçen yıla göre bu yıl azaldığı görülmektedir. Bu bölgede özellikle kanola ve arpa ekimine bir yöneliş söz konusudur. Bölgede Ekim ayında bazı bölgelerde görülen yoğun yağışlar bir kısım zararlanmalara neden olmuştur. Bölgede yağış dağılımı illere göre farklılık göstermiş, bazı bölgelerde istenilen yağışlar oluşmamış Mart ve Nisan ayı kurak geçmiştir. Ancak Mayıs ayı başından itibaren Trakya bölgesinde çok zamanında yağan bahar yağmurları gözlemlenmiştir. Hastalık nadir görülmüş mevsim kurak geçtiğinden geçen yılki gibi hastalık yoğunluğu oluşmamıştır. Hasadın Haziran ayının üçüncü çeyreğinde başlayacağı beklenmektedir. Ekim alanı daralması, kısmi kuraklık gibi bazı olumsuzluklar görülse de 2018-2019 hububat yılı geçmiş yıllara göre çok iyi geçmiş ve bu yıl Trakya bölgesinde ortalama verim bakımından rekor beklenmektedir. Bölgede verimlerin 400-600 kg/da toplam rekoltenin ise 2,5 -3 milyon ton arasında olacağı tahmin edilmektedir. Hastalık ve zararlı yoğunluğunun az olması ve iklimin uygun gitmesi Trakya bölgesinde kalitenin yüksek olacağı beklentisi oluşturmuştur.

Ülke genelinde 7 milyon hektar dolayında gerçekleşecek buğday ekim alanlarında Mayıs ayında beklenen yağışlar düşmemiş fakat Haziran ayı ise uzun yılların en yağışlı Haziran ayı olmuştur. Mayıs kuraklığı özellikle İç Anadolu bölgesinde etkili olmuş, Mayıs ayının ilk haftasından sonra yaklaşık 30-35 günlük bir kurak peryot görülmüş son 20 yılın en kurak Mayıs ayı geçirilmiştir. Bu durum özellikle buğdayları olumsuz etkilemiştir ve beklenen verim düzeyini düşürmüştür. Haziran ayındaki yüksek yağışlar ülke genelinde az da olsa dolu ve sel baskını şeklinde zararlar yapmıştır. Haziran yağışları hububat ekim alanlarında bitkilerin halen yeşil olduğu bölgelerde ise verim üzerine olumlu etki yapmıştır. Ülke genelinde hasat işlemlerinin devam ettiği bugünlerde, buğday rekoltesinin Mayıs ve Haziran ayında yaşanan olumsuzluklar nedeni ile 19-19.5 milyon ton dolaylarında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir. Arpa ekim alanlarında ise %10 dolayında bir artış beklenmekte olup, bu yıl arpa ekim alanınının 2.8-2.9 milyon ha, rekoltenin ise 7.5-8 milyon ton seviyelerine ulaşacağı öngörülmektedir.